

LOJİSTİK PERFORMANSI VE AFETE MÜDAHALE PERFORMANSI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ: TR82 BÖLGESİNDE BİR UYGULAMAOkan AY¹⁴Efser YEŞİLYURT¹⁵**ÖZET**

Afet ve acil olaylara müdahale ederken müdahale ekipmanlarının ve araçların olay yerine hızlı ulaşmasına ve müdahale verimliliğinin sağlanması toplumun hayat ve faaliyetlerinin tekrar eskiye dönmesinde afet lojistiğinin önemi büyüktür. Lojistik performansının belirlenmesi ve performans ölçülerine uygun olarak işlemlerin gerçekleştirilmesi, afete müdahale hızı ve verimliliğinde son derece önemi arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı, lojistik performansının afete müdahale performansı arasında ilişkinin ortaya konmasıdır.

Bu çalışmada TR82 bölgesinde afet müdahale konusunda sorumlu bir kurumda 20 personeline yüz yüze anket yöntemiyle veriler toplanmıştır. Elde edilen bulgular SPSS 20.0 programında analiz edilmiştir.

Araştırma sonucunda Lojistik ölçeği faktörlerinin önem düzeyi yüksek çıkmıştır ve Lojistik performansı ile Afete Müdahale Performansı arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Lojistik, Lojistik Performansı, Afete Müdahale Performansı

¹⁴ Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Fakültesi, İşletme (Tezli) Yüksek Lisans
okanay@ogr.kastamonu.edu.tr

¹⁵ Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Fakültesi, İşletme (Tezli) Yüksek Lisans

DETERMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN LOGISTIC PERFORMANCE AND DISASTER INTERVENTION PERFORMANCE: KASTAMONU PROVINCE OF DISASTER AND EMERGENCY DIRECTORATE

ABSTRACT

When disaster and emergency events intervene, intervention equipment and tools are quickly replaced, and intervention efficiency is ensured, and returning to the life and activities of the community is a great asset to disaster logistics. Determination of logistic performance and realization of operations in accordance with performance measures are very important in the speed and efficiency of intervention. The purpose of this study is to reveal the relationship between logistical performance and crime intervention performance. In this study, 20 personnel were gathered by face-to-face survey method in an institution responsible for disaster response in the TR82 region. The findings were analyzed in the SPSS 20.0 program. As a result of analysis, vehicles, transportation, equipment etc. The intervention in response to the response quickly and efficiently, and the return of life to normal in a short time is the result of the great relationship.

Key Words: Logistics, Logistics Performance, Disaster Intervention Performance

JELL Kodu: L 24

I. GİRİŞ

Toplum için hem maddi hem manevi kayıplar yaratan, normal hayatı durduran veya kesintiye uğratan olaylara afet denir. Performans, belirlenen koşullar dahilinde bir işin ya da görevin yerine getirilme düzeyi ya da davranış biçimidir (Özdemir, 2007: 3) Lojistik performansı, işletmelerin, kentlerin veya tedarikçilerin lojistik yetkinlikleri bakımından karşılaştırmalı durumunu ortaya koyan değerler bütünüdür (Küçük, 2016: 142).

Afet lojistiği, olağanüstü durumlardan etkilenen, yardıma ihtiyacı olan ve yardıma muhtaç insanlara yardım edebilmek için insanların, kaynakların, teknik imkanların ve bilginin toplanmasını kapsayan sistemler ve süreçler olarak tanımlanmaktadır (Van, 2006: 475-489). Afet ve acil durumlara müdahale ihtiyaç duyulacak tüm güç ve kaynakları ulusal ve yerel düzeyde planlamak, bu güç ve kaynakların olay bölgesine hızlı ve etkin bir şekilde ulaştırılmasını sağlamak, müdahale hizmetlerini ve bu hizmetlerin koordinasyonundan sorumlu ana ve destek çözüm ortaklarının ve yerel düzeyde sorumlu birimlerin

görev ve sorumlulukları ile planlama esaslarını belirlemek üzere Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği yayınlanmıştır.(Acar, 1992: 85-108).

II. ARAŞTIRMANIN AMACI, KAPSAMI VE YÖNTEMİ

Araştırmanın amacı, lojistik performansının afete müdahale performansı arasında ilişkinin ortaya konmasıdır.

Araştırma TR82 bölgesi Kastamonu ili İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'ne yapılmıştır. İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü 20 personeline yüz yüze anket yöntemiyle veriler toplanmıştır.

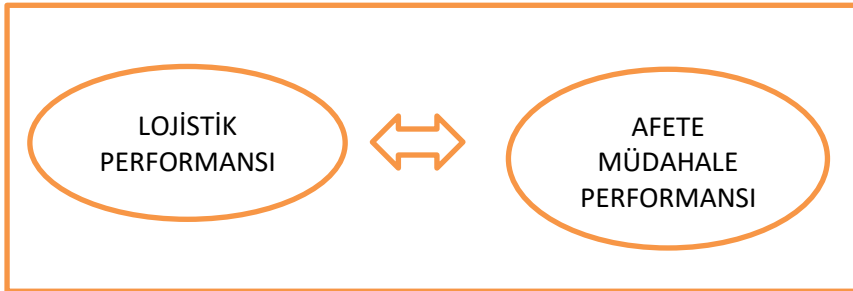
Araştırma kapsamında Küçük (2014) performans ölçeğinden yararlanılmıştır. Beşli likert ölçeğine göre hazırlanmış olup 1'tamamen katılıyorum'dan 5 'tamamen katılmıyorum' a doğru bir sıralamayı içermektedir (Küçük, 2016: 81).

Elde edilen veriler istatistiksel olarak analizleri SPSS 20.0 programında yapılmış, geçerlik ve güvenilirlik test edilmiş ve kolerasyon analizi yapılmıştır.

III. MODEL VE HİPOTEZLER

Araştırmanın modeli Şekil 1'de gösterilmiştir

Şekil 1. Araştırma Modeli

Şekil 1'de görüldüğü üzere model de iki değişken yer almaktadır. Bunlar; lojistik performansı ve afete müdahale performansıdır. Bu değişkenler arasındaki ilişki incelenmektedir.

Küçük (2014) afet lojistik performansı ile afete müdahale performansı arasındaki güçlü bir ilişki tespit etmiştir.

Bu doğrultuda araştırma hipotezi aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

H1: Lojistik performansı ile Afete müdahale performansı arasında anlamlı bir ilişki vardır

IV. BULGULAR VE ANALİZ

Araştırma kapsamında elde edilen bulgulardan, güvenilirlik ve geçerliği test edilerek analiz edilmiştir.

Tablo 1’de Lojistik performansı bulgularını verilmektedir.

Tablo 1. Afet Lojistik Performansı Bulguları

aktör ve Değişkenler	aktör Yüğü	öz değer	aryans Açıklama Oranı (%)	ronbach Alfa	Ortalama	MO değeri
İnovasyon yönlölük	,833	4,596	34,936	0,86	1,35	,658
Araçlar iyileşmiştir	,829				1,35	
Araçların hızı iyileşmiştir	,794				1,70	
Araçların kapasitesi iyileşmiştir	,940				1,80	
Araçların sayısı artmıştır	,915				1,45	
Ulaşım alternatifleri artmıştır	,833				2,60	
Ekipmanlar iyileşmiştir	,851				1,80	
Yollar iyileşmiştir	,791				2,70	
Depolama olanakları iyileşmiştir	,705				1,95	
Organizasyon altyapısı iyileşmiştir	,823				2,80	
Sigorta uygulaması gelişmiştir	,797				3,85	

Tablo 1 den görüleceğı üzere tüm ifadelerin faktör yükleri 0,5’in üzerinde olduğı için ölçekler kararlı kabul edilebilir ve analize uygun olduğunu görülmektedir. En yüksek faktör yüklerine sahip faktör ve değişkenler 0,940

araçların kapasitesi iyileşmiştir, 0,915 ile araçların sayısı artmıştır ve 0,851 ile ekipmanlar iyileşmiştir. En düşük faktör yüklerine sahip faktör ve değişkenler 0,705 ile depolama olanakları iyileşmiştir, 0,791 ile yollar iyileşmiştir ve 0,794 ile araçların hızı iyileşmiştir. Öz değer 4,596 çıkmış ve öz değerlerin 1 den büyük olması bu çalışmanın bilimsel olarak uygun olduğunu ve ölçeklerin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir. KMO değeri 0,658 olarak bulunmuş ve KMO değeri 0,60'ın üzerinde olması araştırmanın yeterli olduğunu göstermektedir. Cronbach alpha katsayısı 0,86 olarak saptanmış ve 0,80 ve 1 arasında ise ölçek yüksek derecede güvenilir olduğu belirlenmiştir (Küçük, 2016: 231-232).

Tablo 2. Afete Müdahale Performansı Bulguları

Faktör ve Değişkenler	Faktör Yükü	Öz değer	Varyans Açıklama Oranı (%)	Cronbach Alfa	Ortalama	KMO değeri
Afet yerine varma süresi kısaltılmıştır	,805	4,596	34,936	0,86	1,90	,658
Afet müdahale süresi kısaltılmıştır	,839				1,85	
Afete çok boyutlu müdahale edilmektedir	,880				2,10	
Afet müdahalesi sonu çalışma süresi kısaltılmıştır	,821				2,15	
Afet ortamının eski ortamına dönüşme süresi kısaltılmıştır	,864				2,45	
Afet mahalinde hayatın normale dönme süresi kısaltılmıştır	,834				2,60	
Afette kurtarılanların oranı artmıştır	,901				2,30	
Benzer afet büyüklüğüne göre yaralanma oranı azalmıştır	,853				2,80	
Okulların eğitime dönüş süresi kısaltılmıştır	,770				2,40	

Tablo 2 den görüleceği üzere tüm ifadelerin faktör yükleri 0,5'in üzerinde olduğu için ölçekler kararlı kabul edilebilir ve analize uygun olduğunu görülmektedir. En yüksek faktör yüklerine göre faktör ve değişkenler 0,901 ile afette kurtarılanların oranı artmıştır, 0,880 ile afete çok boyutlu müdahale edilmektedir ve 0,864 ile afet ortamının eski ortamına dönüşme süresi kısalmıştır. En düşük faktör yüklerine göre faktör ve değişkenler 0,770 ile okulların eğitime dönüş süresi kısalmıştır, 0,805 ile afet yerine varma süresi kısalmıştır ve 0,821 ile afet müdahalesi sonu çalışma süresi kısalmıştır. Öz değer 4,596 çıkmış ve öz değerlerin 1 den büyük olması bu çalışmanın bilimsel olarak uygun olduğunu ve ölçeklerin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir. KMO değeri 0,658 olarak bulunmuş ve KMO değeri 0,60'ın üzerinde olması araştırmacının yeterli olduğunu göstermektedir. Cronbach alpha katsayısı 0,86 olarak saptanmış ve 0,80 ve 1 arasında ise ölçek yüksek derecede güvenilir olduğu belirlenmiştir (Küçük, 2016: 231-232).

Tablo 3. Lojistik Performansı Ve Afete Müdahale Performansı İlişkisi

Değişkenler	Lojistik Performansı	Afete Müdahale Performansı
Lojistik Performansı	1	,776
Afete Müdahale Performansı	,776	1

Tablo 3 de ise Lojistik performansı ile afete müdahale performansı kolerasyon sonuçları verilmektedir.

Kolerasyon katsayılarına bakıldığında, iki değişken arasında $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde ve kolerasyon değeri 0,77 bulunmuş ve $0,80 > r > 0,60$ güçlü bir ilişkisi olduğu belirlenmiştir (Küçük: 2016: 249-250)

V. SONUÇ VE ÖNERİLER

Lojistik performansında araçların, ulaşımın, ekipmanların vs. afete müdahale de hızlı ve verimli müdahale etmelerine ve hayatın kısa sürede normale dönmesinde ilişkisinin güçlü olduğu sonucuna varılmıştır. Ölüm ve yaraların kurtarıma olasılığı artmış ve daha yerinde ve hızlı müdahaleler ile sonuçlandırılmaktadır.

Araştırma verilerinden yola çıkarak afete müdahale de kullanılan araçların hızı, sigorta uygulaması gelişmemiş, depolama olanakları yetersiz olduğundan bu araç ve uygulamaların geliştirilmesi lojistik performansını arttıracaktır.

Küçük (2016) " Afet Lojistiği Performansı ve Afete Müdahale Performansı Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi" başlıklı makalesinde aralarındaki ilişki incelenmiştir ve aralarında anlamlı bir ilişki ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; iki değişkenin de aralarında anlamlı bir ilişkisi ortaya çıkmıştır.

Akyol (2015) "Afetlere Müdahale Eden Örgütlerde İşgören Tatmini İle Başarı Algısı İlişkisi: Afad Örneği" başlıklı yüksek lisans tezi aralarındaki ilişki incelenmiştir ve aralarında anlamlı bir ilişki ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; iki değişkenin de aralarında anlamlı bir ilişkisi ortaya çıkmıştır.

Bu çalışmanın diğer il afet ve acil müdürlüklerinde yapılması afete müdahale performansında yararlı olacağı düşünülmektedir. Afetle ilgili literatür incelendiğinde bu çalışmanın araştırmacılara yol gösterici olup, ileriki araştırmalarında katkı sağlanacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Acar Nesime 1992 Tam Zamanında Üretim ve Kanban Sistemi, Verimlilik Dergisi
Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği, Karar
Sayısı:2013/5703
- Akyol Hikmet 2015 Afetlere Müdahale Eden Örgütlerde İşgören Tatmini İle
Başarı Algısı İlişkisi: Afad Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Gümüşhane
Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Küçük Orhan 2016 Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ekin Kitabevi, Bursa
- Küçük Orhan 2016 Lojistik İlkeleri ve Yönetimi, Seçkin Yayıncılık, Ankara
- Küçük Orhan, Dilek Serkan ve Küçük Nurten 2016 "Afet Lojistiği Performansı ve
Afete Müdahale Performansı Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi", 2. Uluslar
arası Kafkasya Ortaasya Dış Ticaret ve Lojistik Kongresi, Atatürk
Üniversitesi, Erzurum
- Özdemir İsmail 2007 Performans Değerlendirme Yöntemi Tercihlerinin
Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma Ve Model Önerisi, Yayımlanmamış
Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Van Wassenhove, L.N. (2006). Blackett memorial lecture. Humanitarian aid
logistics: Supply chain management in high gear. Journal of the
Operational Research Society, 57(5), 475-489.